

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Grozījumi Darba likumā

Izdarīt Darba likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2001, 15.nr.; 2003, 2.nr.; 2004, 5., 10.nr.; 2005, 12., 22.nr.; 2006, 21.nr.; 2009, 14.nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 200.nr.) šādus grozījumus:

1. Izteikt 8.panta pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Darbiniekiem, kā arī darba devējiem ir tiesības brīvi, bez jebkādas tiesas vai netiesas diskriminācijas saistībā ar kādu no šā likuma 7.panta otrajā daļā minētajiem apstākļiem apvienoties organizācijās un iestāties tajās, lai aizstāvētu savas sociālās, ekonomiskās un profesionālās tiesības un intereses un izmantotu šo organizāciju sniegtās iespējas."

2. Izteikt 14.pantu šādā redakcijā:

"14.pants. Darbinieka nosūtīšana

(1) Darbinieka nosūtīšana šā likuma izpratnē ir tie gadījumi, kad saistībā ar starptautisko pakalpojumu sniegšanu:

1) darba devējs, pamatojoties uz līgumu, ko viņš noslēdzis ar personu, kuras labā tiks veikts darbs, nosūta darbinieku uz citu valsti;

2) darba devējs nosūta darbinieku uz citā valstī esošu filiāli vai koncernā ietilpstošu uzņēmumu;

3) darbā iekārtošanas institūcija kā darba devējs nosūta darbinieku personai, kuras labā tiks veikts darbs, ja tās uzņēmums atrodas citā valstī vai arī tā veic savu darbību citā valstī.

(2) Nosūtītais darbinieks šā panta izpratnē ir darbinieks, kas noteiktu laiku veic darbu citā valstī, nevis valstī, kurā viņš parasti veic darbu.

(3) Ja darbinieks nosūtīts veikt darbu Latvijā, tad neatkarīgi no darba līgumam un darba tiesiskajām attiecībām piemērojamā likuma šim nosūtītajam darbiniekam nodrošināmi darba apstākļi un nodarbinātības noteikumi, kas paredzēti Latvijas normatīvajos aktos, kā arī darba koplīgumos, kuri atzīti par vispārsaistošiem un regulē:

1) maksimālo darba laiku un minimālo atpūtas laiku;

2) minimālo ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu;

3) minimālo darba algas likmi, kā arī piemaksas par virsstundu darbu;

4) noteikumus par nodrošināšanu ar darbaspēku, jo īpaši ar darbā iekārtošanas institūciju starpniecību;

5) drošību, veselības aizsardzību un higiēnu darbā;

6) aizsardzības pasākumus personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, grūtniecēm, sievietēm pēcdzemdību periodā, kā arī šo personu darba un nodarbinātības noteikumus;

7) vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, kā arī cita veida diskriminācijas aizliegumu.

(4) Darba devējam, kas nosūta darbinieku veikt darbu Latvijā, ir pienākums pirms darbinieka nosūtīšanas rakstveidā informēt Valsts darba inspekciju par šo nosūtīto darbinieku, norādot:

1) darbinieka vārdu un uzvārdu;

2) darba uzsākšanas laiku;

3) paredzamo nodarbināšanas ilgumu;

4) darba veikšanas vietu (ja darba pienākumu veikšana nav paredzēta kādā noteiktā darba vietā,

norāda, ka darbinieku var nodarbināt dažādās vietās);

5) darba devēja pārstāvi Latvijā, kurš ir pilnvarots pārstāvēt darba devēju Latvijas valsts iestādēs un tiesā;

6) personu, kuras labā tiks veikts darbs (pakalpojuma saņēmēju);

7) apliecinājumu par to, ka nosūtītais darbinieks, kas ir trešo valstu pilsonis, likumīgi strādā pie darba devēja Eiropas Savienības dalībvalstī, Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai Šveices Konfederācijā.

(5) Darba devējam, kas nosūta darbinieku veikt darbu citā Eiropas Savienības dalībvalstī, Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai Šveices Konfederācijā, neatkarīgi no darba līgumam un darba tiesiskajām attiecībām piemērojamā likuma ir pienākums šim nosūtītajam darbiniekam nodrošināt nodarbinātības noteikumu izpildi un darba apstākļus saskaņā ar šā panta trešo daļu atbilstoši attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem, kuri regulē darbinieku nosūtīšanu.

(6) Šā panta noteikumi neattiecas uz tirdzniecības flotes uzņēmumu kuģu apkalpēm."

3. Izteikt 18.panta ceturto daļu šādā redakcijā:

"(4) Ja darba devēju organizācijas vai darba devēju organizāciju apvienības biedri kādā nozarē nodarbina vairāk nekā 50 procentus darbinieku vai viņu preču apgrozījums vai pakalpojumu apjoms ir vairāk nekā 60 procenti no nozares preču apgrozījuma vai pakalpojumu apjoma, ģenerālvienošanās, kuru noslēgusi darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība un darbinieku arodbiedrība vai darbinieku arodbiedrību apvienība (savienība), ir saistoša visiem attiecīgās nozares darba devējiem un attiecas uz visiem darbiniekiem, kurus nodarbina šie darba devēji. Attiecībā uz minētajiem darba devējiem un darbiniekiem ģenerālvienošanās stājas spēkā dienā, kad tā publicēta laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", ja tajā nav noteikts cits spēkā stāšanās laiks. Ģenerālvienošanās laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" publicējama uz pušu kopīga pieteikuma pamata."

4. Papildināt 22.panta pirmo daļu pēc vārdiem "kopsapulcē (konferencē)" ar vārdiem "izņemot tos darba koplīgumus, kurus noslēguši darba devējs un darbinieku arodbiedrība, kas pārstāv vismaz 50 procentus uzņēmuma darbinieku".

5. 29.pantā:

papildināt piekto daļu ar teikumu šādā redakcijā:

"Mazāk labvēlīga attieksme grūtniecības vai dzemdību atvaļinājuma, vai atvaļinājuma bērna tēvam piešķiršanas dēļ uzskatāma par tiešu diskrimināciju atkarībā no personas dzimuma.";

izslēgt sestajā daļā vārdus "salīdzināmā situācijā".

6. Papildināt 32.pantu ar trešo daļu šādā redakcijā:

"(3) Darba sludinājumā norāda darba devēja - fiziskās personas - vārdu un uzvārdu vai juridiskās personas firmu, vai personāla atlases uzņēmuma firmu, kas darba devēja uzdevumā novērtē pretendentu piemērotību un veic atlasi."

7. Aizstāt 34.panta pirmajā daļā vārdus "viena mēneša" ar vārdiem "triju mēnešu".

8. Papildināt 40.panta pirmo daļu ar vārdiem "pirms darba uzsākšanas".

9. Papildināt 41.pantu ar trešo daļu šādā redakcijā:

"(3) Ja darba devējs nenodrošina darba līguma noslēgšanu rakstveidā un darba devējs vai darbinieks nevar pierādīt citu darba tiesisko attiecību pastāvēšanas ilgumu, noteikto darba laiku un darba samaksu, uzskatāms, ka darbinieks jau nodarbināts trīs mēnešus un viņam ir noteikts normālais darba laiks un minimālā mēneša darba alga."

10. Papildināt 44.panta pirmo daļu ar 8.punktu šādā redakcijā:

"8) profesionālās vai akadēmiskās izglītības iestādes izglītojamā darbu, ja tas saistīts ar sagatavošanos darbībai noteiktā profesijā vai studiju virzienā."

11. Izteikt 53.panta ceturto daļu šādā redakcijā:

"(4) Darbiniekam, kas nosūtīts komandējumā vai darba braucienā, tā laikā saglabājas darba vieta (amats) un darba samaksa. Ja darbiniekam ir noteikta akorda alga, viņam izmaksā vidējo izpeļņu."

12. Aizstāt 60.panta trešajā daļā vārdus "viena mēneša" ar vārdiem "triju mēnešu".

13. Izteikt 64.pantu šādā redakcijā:

"64.pants. Izziņa par darba samaksu, valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veikšanu un darba attiecībām

Darba devējs pēc darbinieka rakstveida pieprasījuma piecu darba dienu laikā izsniedz šim darbiniekam izziņu par viņa darba samaksu, valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veikšanu, darba tiesisko attiecību ilgumu un profesiju."

14. Izteikt 66.pantu šādā redakcijā:

"66.pants. Piemaksa par darbu, kas saistīts ar īpašu risku

(1) Darbiniekam, kas veic ar īpašu risku saistītu darbu (darbu, kas saskaņā ar darba vides risku novērtējumu saistīts ar paaugstinātu psiholoģisko vai fizisko slodzi vai paaugstinātu risku darbinieka drošībai un veselībai, ko nevar novērst vai samazināt līdz pieļaujamam līmenim ar citiem darba aizsardzības pasākumiem), nosaka piemaksu.

(2) Piemaksas apmēru nosaka darba koplīgumā, darba kārtības noteikumos, darba līgumā vai ar darba devēja rīkojumu."

15. Izteikt 71.panta pirmo teikumu šādā redakcijā:

"Izmaksājot darba samaksu, darba devējs izsniedz darba samaksas aprēķinu, kurā norādīta izmaksātā darba samaksa, ieturētie nodokļi un veiktās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kā arī nostrādātās stundas, tajā skaitā virsstundas, nakts laikā un svētku dienās nostrādātās stundas."

16. 74.pantā:

izslēgt pirmās daļas 9.punktu;

izteikt sestās daļas otro teikumu šādā redakcijā:

"Darbiniekam un darba devējam vienojoties, šo atpūtas dienu var piešķirt citā laikā."

17. 75.pantā:

aizstāt piektajā daļā skaitli un vārdus "73.panta pirmajā, otrajā un ceturtajā daļā" ar skaitli un vārdiem "74.panta pirmajā daļā";

papildināt septīto daļu pēc vārdiem "no darba samaksas par nostrādātajām dienām" ar vārdiem "vai stundām".

18. Aizstāt 95.panta otrajā daļā vārdus "viena mēneša" ar vārdiem "triju mēnešu".

19. Izteikt 98.panta otro daļu šādā redakcijā:

"(2) Ja, turpinot darba attiecības atbilstoši darba devēja piedāvātajiem darba līguma grozījumiem, samazinās darbinieka darba samaksa, darba devējam ir pienākums izmaksāt darbiniekam iepriekš noteikto darba samaksu, bet, ja darbiniekam noteikta akorda alga, - vidējo izpeļņu vienu mēnesi pēc darba līguma grozīšanas dienas."

20. 101.pantā:

papildināt pirmo daļu ar 11.punktu šādā redakcijā:

"11) darbinieks pārejošas darbnespējas dēļ neveic darbu vairāk nekā sešus mēnešus, ja darbnespēja ir nepārtraukta, vai vienu gadu triju gadu periodā, ja darbnespēja atkārtojas ar pārtraukumiem, šajā laikā neieskaitot grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, kā arī darbnespējas laiku, ja darbnespējas iemesls ir nelaimes gadījums darbā vai arodslimība.";

aizstāt trešajā daļā vārdus "sešu mēnešu" ar skaitli un vārdu "12 mēnešu".

21. 103.pantā:

aizstāt pirmās daļas 2.punktā skaitļus un vārdus "1., 3., 5. vai 7.punktā" ar skaitļiem un vārdiem "1., 3., 5., 7. vai 11.punktā";

papildināt otro daļu pēc vārdiem "darbnespējas laiku" ar vārdiem un skaitļiem "izņemot šā likuma 101.panta pirmās daļas 11.punktā minēto gadījumu".

22. Aizstāt 106.panta ceturtajā daļā skaitli un vārdu "60 dienas" ar skaitli un vārdu "45 dienas".

23. 107.pantā:

aizstāt pirmajā daļā skaitli un vārdu "60 dienas" ar skaitli un vārdu "45 dienas";

aizstāt otrajā daļā vārdus un skaitli "līdz 75 dienām" ar vārdiem un skaitli "līdz 60 dienām".

24. Aizstāt 108.panta otrās daļas 3.punktā vārdus un skaitli "bērnu invalīdu vecumā līdz 16 gadiem" ar vārdiem un skaitli "bērnu invalīdu vecumā līdz 18 gadiem".

25. 109.pantā:

izteikt trešo daļu šādā redakcijā:

"(3) Darba devējam nav tiesību uzteikt darba līgumu darbinieka pārejošas darbnespējas laikā, izņemot šā likuma 101.panta pirmās daļas 11.punktā noteikto gadījumu, kā arī laikā, kad darbinieks ir atvaļinājumā vai neveic darbu citu attaisnojošu iemeslu dēļ. Minētie ierobežojumi neattiecas uz šā likuma 101.panta pirmās daļas 10.punktā noteikto gadījumu.";

papildināt pantu ar ceturto daļu šādā redakcijā:

"(4) Darba devējam aizliegts uzteikt darba līgumu ar darbinieku šā likuma 101.panta pirmās daļas 11.punktā noteiktajā gadījumā līdz darbības atgūšanai vai invaliditātes noteikšanai, ja darbnespējas iemesls ir nelaimes gadījums darbā vai arodslimība."

26. Aizstāt 112.panta ievaddaļā skaitļus un vārdus "6., 7., 8., 9. vai 10.punktā" ar skaitļiem un vārdiem "6., 7., 8., 9., 10. vai 11.punktā".

27. Izteikt 117.panta pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Uzņēmuma pāreja šā likuma izpratnē ir uzņēmuma vai tā patstāvīgas, identificējamās daļas (saimnieciskās vienības) nodošana citai personai uz līguma, administratīvā vai normatīvā akta, tiesas sprieduma vai kāda cita pamata, kas radies starp pusēm ārpus to līgumiskajām saistībām, kā arī komercsabiedrību apvienošana, sadalīšana vai pārveidošana."

28. Aizstāt 123.panta trešās daļas otrajā teikumā vārdus "pagājuši vairāk nekā seši mēneši" ar vārdiem "pagājis vairāk nekā viens gads".

29. Izteikt 129.panta pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Darba devējam ir pienākums pēc darbinieka rakstveida pieprasījuma vai valsts vai pašvaldības institūcijas pieprasījuma tās likumīgo funkciju veikšanai triju darba dienu laikā izsniegt rakstveida izziņu par darba devēja un darbinieka darba tiesisko attiecību ilgumu, darbinieka veikto darbu, dienas un mēneša vidējo izpeļņu, ieturētajiem nodokļiem, valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veikšanu un darba tiesisko attiecību izbeigšanas pamatu."

30. Aizstāt 131.panta trešās daļas pirmajā teikumā vārdus "Darbiniekiem, kuri pakļauti īpašam riskam" ar vārdiem "Darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar īpašu risku".

31. Papildināt 133.pantu ar ceturto un piekto daļu šādā redakcijā:

"(4) Ja darba nedēļas ietvaros viena darba diena iekrīt starp svētku dienu un nedēļas atpūtas laiku, darba devējs šo darba dienu var noteikt par brīvdienu un pārcelt to uz sestdienu tajā pašā nedēļā vai citā nedēļā tā pašā mēneša ietvaros. No valsts budžeta finansējamo institūciju darbiniekiem, kuriem noteikta piecu dienu darba nedēļa no pirmdienas līdz piektdienai, Ministru kabinets rīkojumu par darba dienas pārcelšanu izdod par nākamo gadu ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 1.jūlijam.

(5) Ja darbinieks savas reliģiskās pārliecības vai citu pamatotu iemeslu dēļ nevar ierasties darbā pārceltajā darba dienā, šī diena tiek uzskatīta par darbinieka ikgadējā atvaļinājuma dienu vai, vienojoties ar darba devēju, tā tiek atstrādāta citā laikā."

32. Papildināt 134.pantu ar septīto daļu šādā redakcijā:

"(7) Ja darbiniekam noteikts nepilns darba laiks, viņa nodarbināšana virs šā darba laika ir pieļaujama, pamatojoties uz darba devēja un darbinieka rakstveida vienošanos."

33. Papildināt 136.pantu ar astoto daļu šādā redakcijā:

"(8) Ja darba devējs vienu darba dienu, kas iekrīt starp svētku dienu un nedēļas atpūtas laiku, nosaka par brīvdienu un pārcel to uz sestdienu tajā pašā nedēļā vai citā nedēļā tā pašā mēneša ietvaros, darba dienas pārcelšanas gadījumā minētais darbs nav uzskatāms par virsstundu darbu."

34. Izteikt 137.panta pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Darba devējam ir pienākums precīzi uzskaitīt katra darbinieka nostrādātās stundas kopumā, kā arī atsevišķi virsstundas, darbu nakts laikā, nedēļas atpūtas laikā un svētku dienās nostrādātās stundas."

35. Izteikt 140.pantu šādā redakcijā:

"140.pants. Summētais darba laiks

(1) Ja darba rakstura dēļ nav iespējams ievērot attiecīgajam darbiniekam noteikto normālo dienas vai nedēļas darba laika ilgumu, darba devējs pēc konsultēšanās ar darbinieku pārstāvjiem nosaka summēto darba laiku, lai darba laiks pārskata periodā nepārsniegtu attiecīgajam darbiniekam noteikto normālo darba laiku. Ja darbiniekam ir noteikts summētais darba laiks, darba devējam ir pienākums par to rakstveidā informēt darbinieku, norādot pārskata perioda ilgumu, kā arī laikus iepazīstināt darbinieku ar darba grafiku.

(2) Ja darba koplīgumā vai darba līgumā nav noteikts garāks pārskata periods, summētā darba laika pārskata periods ir viens mēnesis. Darbinieks un darba devējs darba līgumā var vieneties par pārskata perioda ilgumu, taču ne ilgāku par trim mēnešiem, bet koplīgumā - ne ilgāku par 12 mēnešiem.

(3) Summētā darba laika ietvaros jebkurā gadījumā aizliegts nodarbināt darbinieku ilgāk par 24 stundām pēc kārtas un 56 stundām nedēļā.

(4) Darbs, kuru darbinieks veic virs pārskata periodā noteiktā normālā darba laika, uzskatāms par virsstundu darbu.

(5) Ja ir noteikts summētais darba laiks, atpūtas laiku darbiniekam piešķir nekavējoties pēc darba veikšanas."

36. Papildināt 143.pantu ar sesto daļu šādā redakcijā:

"(6) Ja darba devējs vienu darba dienu, kas iekrīt starp svētku dienu un nedēļas atpūtas laiku, nosaka par brīvdienu un pārcel to uz sestdienu tajā pašā nedēļā vai citā nedēļā tā pašā mēneša ietvaros, nedēļas atpūtas laika ilgums nedrīkst būt īsāks par 35 stundām pēc kārtas."

37. Papildināt 148.panta pirmo daļu ar teikumu šādā redakcijā:

"Minētajos gadījumos nav jāveic darba laika uzskaitē."

38. 151.panta pirmajā daļā:

papildināt 1.punktu pēc vārdiem "bērns invalīds" ar vārdiem un skaitli "līdz 18 gadu vecumam";
aizstāt 2.punktā vārdus "darbiniekiem, kuri pakļauti īpašam riskam" ar vārdiem "darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar īpašu risku".

39. 152.pantā:

aizstāt pirmās daļas 2.punktā vārdu "pirmsdzemdību" ar vārdu "grūtniecības";

papildināt pirmo daļu ar 5.punktu šādā redakcijā:

"5) šā likuma 155.pantā minēto atvaļinājuma laiku.";

izteikt otro daļu šādā redakcijā:

"(2) Šā panta pirmajā daļā minētajā laikā neieskaita bērna kopšanas atvaļinājuma laiku un atvaļinājuma laiku bez darba samaksas saglabāšanas, kas ir ilgāks par četrām nedēļām viena gada laikā."

40. Izslēgt 153.panta pirmās daļas pirmajā, otrajā un trešajā teikumā vārdu "(pagasttiesa)" (attiecīgā locījumā).

41. Izteikt 157.panta otro daļu šādā redakcijā:

"(2) Darbiniekam valsts pārbaudījuma kārtošana vai diplomdarba izstrādāšanai un aizstāvēšanai piešķir 20 darba dienas ilgu mācību atvaļinājumu ar darba algas saglabāšanu vai bez tās. Ja darbiniekam ir noteikta akorda alga, mācību atvaļinājumu piešķir, izmaksājot vidējo izpeļņu vai neizmaksājot to."

42. Informatīvajā atsaucē uz Eiropas Savienības direktīvām:

izslēgt 1., 2., 6. un 10.punktu;

papildināt informatīvo atsauci ar 20., 21. un 22.punktu šādā redakcijā:

"20) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 4.novembra direktīvas [2003/88/EK](#) par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem;

21) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.jūlija direktīvas [2006/54/EK](#) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (pārstrādātā versija);

22) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 18.jūnija direktīvas [2009/52/EK](#), ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi."

Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc izsludināšanas.

Likums Saeimā pieņemts 2010.gada 4.martā.

Valsts prezidents *V.Zatlers*

Rīgā 2010.gada 24.martā